

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Noskové a soudců JUDr. Zoji Dvořákové a Mgr. Lubora Veselého v právní věci žalobce: A. Ž., nar. , bytem , t.č. , proti žalovanému: Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti, se sídlem v Praze 2, Vyšehradská 16, o zaplacení 16.000.000,- Kč, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 č.j. 10 C 174/2011-159, ze dne 17. dubna 2012,

t a k t o:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **p o t v r z u j e**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d ě n í

Rozsudkem ze dne 17. dubna 2012, č.j. 10C 174/2011-159, zamítl Obvodní soud pro Prahu 4 žalobu, jíž se žalobce domáhal vůči žalované náhrady nemateriální újmy, která měla být žalobci způsobena nesprávným úředním postupem žalovaného, a to konkrétně nelegálním vytvořením tzv. pomocného spisového materiálu týkajícího se vyšetřování trestného činu vraždy, který nebyl součástí vyšetřovacího spisu, byl utajován, takže žalobce se o něm dozvěděl až v r. 2009 v rámci civilního řízení před Obvodním soudem pro Prahu 6, a obsahuje důkazy o manipulaci trestního řízení a o zastírání skutečného pachatele vraždy. Výši

nemateriální újmy stavil žalovaný jako náhradu za [redacted] let výkonu trestu odnětí svobody, který mu byl uložen jakožto následek manipulace vyšetřování a modifikace důkazů.

Soud své rozhodnutí odůvodnil zjištěním, že v rámci řízení o žalobě, již se žalobce domáhal vůči J. Š. [redacted] vrácení knihy, popř. náhrady škody, žalovaný J. Š. [redacted] uvedl, že předmětná kniha byla zařazena do pomocných materiálů spisu ČVS : [redacted] který byl tehdy občanskoprávnímu soudu předložen, a žalovaný k tomu vysvětlil, že pomocný materiál vzniká u každého případu, kdy se uzavírá trestní spis, vytřídí se jeho obsah a vyřadí z něj do složky pomocných materiálů listiny, které nejsou důkazně důležité. Soud dále zjistil, že žalobce opakovaně požádal o „odtajnění a zpřístupnění nezákonně vedených spisových složek“, k této jeho žádosti mu bylo oslovenými policejními orgány sdělováno, že spisový materiál byl vytvořen v souladu s platnými předpisy včetně složky, která obsahuje materiály, jež nebyly zařazeny do originálu trestního spisu, že v souladu s trestním řádem byl žalobci při skončení vyšetřování předložen k prostudování originál vyšetřovacího spisu, jeho požadavek tak byl odmítnut jako nedůvodný. Ze Směrnice pro spisový pořádek u útvarů vyšetřování Policie České republiky ze dne 15.7.1996 soud zjistil, že konečná úprava stejnopisu vyšetřovacího spisu je stanovena v čl. 11 odst. 1 tohoto předpisu, podle něhož se za stejnopis vyšetřovacího spisu, jehož obsah je totožný s jeho originálem, zařadí materiály, které mají vztah k vyšetřovanému případu a nebyly zařazeny do originálu; tyto se očíslovají a v obsahu vyšetřovacího spisu se vyznačí, které materiály oproti originálu obsahuje stejnopis navíc. Dále soud zjistil, že žalobce 30.9.2009 adresoval Ministerstvu vnitra žádost na náhradu škody za nesprávný úřední postup spočívající m.j. v tom, že v souvislosti s vyšetřováním vraždy M. H. [redacted] existuje utajovaný spisový materiál týkající se osoby žalobce, a že dne 1.10.2009 žalobce podal k poštovní přepravě doporučenou zásilku pro adresáta Ministerstvo vnitra; vzal tak za prokázané, že žalobce takto uplatnil žalovaný nárok k předběžnému projednání podle § 14 zák.č. 82/1998 Sb. a byla tak splněna podmínka projednání žaloby v řízení před soudem. Námitku promlčení, vznesenou žalovanou, soud I. stupně neshledal důvodnou, s tím, že žalobce se o existenci pomocných materiálů trestního spisu dozvěděl nejpozději z vyjádření J. Š. [redacted] doručeného mu 6.5.2009, ode dne následujícího pak začala běžet šestiměsíční promlčecí doba, jež by uplynula 6.11.2009; protože však žalobce uplatnil nárok u organizační složky žalované dne 1.10.2009 a řízení o ní mohlo trvat nejdéle šest měsíců, promlčecí doba uplynula až dnem 6.5.2010, žaloba však byla podána v jejím průběhu 28.4.2010. Po tomto zjištění se zabýval meritem věci s poukazem na předpoklady odpovědnosti státu za škodu – zjištění existence nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu, vzniku škody a vztahu příčinné souvislosti mezi nimi. Zdůraznil, že žalobce spatřuje nesprávný úřední postup v existenci „utajovaného pomocného materiálu spisu ČVS : [redacted]“ přičemž podle zjištění soudu je vedení tzv. pomocných materiálů plně v souladu s vnitřními předpisy Policie ČR, konkrétně se Směrnicí pro spisový pořádek u útvarů vyšetřování PČR ze dne 15.7.1996. Uzavřel proto, že ze strany žalované nedošlo k tvrzenému nesprávnému úřednímu postupu, a s tím žalobu zamítl jako nedůvodnou, aniž se zabýval výší nároku. O nákladech řízení rozhodl podle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř, s tím, že procesně úspěšné žalované v řízení náklady nevznikly.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce včas odvolání s odkazem na odvolací důvody podle ust. § 205 odst. 2 písm. c/, d/, e/ a g/ o.s.ř. Konkrétně namítl, že soud I. stupně odkazuje na podzákonou směrnici z 15.7.1996, přestože žalobce uvedl a doložil, že utajovaný materiál byl podle sdělení PČR z 29.6.2009 vytvořen podle „závazného pokynu policejního prezidenta č. 121/2008 ze dne 27.4.2008; poukázal na to, že se tak mělo stát podle čl. 25a odst. 1 písm. b/ tohoto pokynu. Uvedl, že když byl koncem r. 2001 seznámen s originálem trestního spisu, měl tento cca 1600 listů, a má-li složka pomocného materiálu odpovídat stejnopisu trestního

spisu, nemohla by obsahovat záznamy z r. 2005. K tomu, že tato složka má být údajně tvořena důkazně nedůležitými materiály, poukázal na náleží ÚS ČR ze dne 4.10.2001 sp.zn. III. ÚS 617/2000 a čl. 89 odst. 2 Ústavy ČR, z nichž vyplývá, že Policie není oprávněna jakkoli třídit důkazy. Dále argumentoval tím, že v jiném řízení žalovaná 25.10.2006 navrhla zamítnutí žaloby s tím, že trestní řízení dosud nebylo skončeno, přestože žalobce byl pravomocně odsouzen [redacted] je tedy zřejmé, že vyšetřování vraždy navzdory tomu probíhalo ještě v r. 2006. V návaznosti na toto zjištění uvedl, že je zřejmé, že policie tají důkazy k trestnému činu vraždy, za kterou byl zlikvidován žalobce, a to v utajovaném tzv. pomocném materiálu; poukázal na to, že v trestním rozsudku bylo zdůrazněno, že žalobce nenabídl žádné důkazy, které by mohly jeho vinu vyvrátit, což však nemohl učinit, když tyto důkazy byly vytříděny do utajované spisové složky. Ohradil se proti závěru soudu I. stupně, že pomocné materiály jsou pouze přílohou stejnopisu trestního spisu s poukazem na to, že v nich je obsažen úřední záznam z 21.2.2005 a navíc základ žaloby se odvíjí od příloh žaloby z r. 2009. Zdůraznil, že má-li sám důkazní povinnost, soud I. stupně porušil princip povinné součinnosti dle § 6 o.s.ř., když neumožnil žalobci prokázat, že „pomocný materiál spisu“ není stejnopisem vyšetřovacího spisu. Soud I. stupně tak rozhodl o něčem, co fyzicky neviděl, což je absurdní za situace, kdy spor je o tom, že předmětné „něco“ je něco odlišného, než tvrdí orgány žalovaného státu. Odvolatel proto namítl, že soud I. stupně nepostupoval z procesního hlediska správně, k čemuž odkázal na náleží ÚS ČR ze dne 20.10.2005 sp.zn. III. ÚS 139/05, z něhož dovedl, že bez předmětu sporu v soudní síni nelze o žalobě rozhodnout. Navrhl proto, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž by mělo být o věci rozhodnuto až poté, co bude soudem zajištěn „předmět sporu“ – pomocný materiál spisu ČVS : [redacted], který obsahuje důkazy, jež trestním soudům v r. 2002 předloženy nebyly.

Žalovaný navrhl potvrzení napadeného rozsudku. Uvedl, že se neztotožňuje s názorem soudu I. stupně, že žalobce prokázal předžalobní mimosoudní uplatnění nároku, neboť za prokázané lze mít pouze odeslání zásilky, nikoli však to, že byla doručena adresátu, resp. žalovanému, avšak zamítavé rozhodnutí o žalobě považuje za věcně správné.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné a že bylo podáno včas a osobou k tomuto úkonu oprávněnou, přezkoumal z podnětu odvolání a v jeho intencích napadené rozhodnutí i řízení jeho vydání předcházející (§ 212 o.s.ř.). Dospěl při tom k závěru, že odvolání žalobce nelze považovat za opodstatněné.

Žalobce uplatnil nárok na odškodnění nemateriální újmy, jež mu měla vzniknout nesprávným úředním postupem, který žalobce spatřuje ve vytvoření a vedení zvláštní spisové složky, jež žalobce označuje za nezákonné, s akcentem na to, že v této spisové složce mají být obsaženy důkazy o zastírání skutečného pachatele vraždy, za jejíž spáchání byl odsouzen žalobce, a o manipulaci s důkazy v trestním řízení, jehož výsledkem bylo odsouzení žalobce.

Zákon č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, podle něhož jest věc posuzovat, rozlišuje dvě základní formy odpovědnosti státu za škodu způsobenou v souvislosti s výkonem veřejné moci - jak již plyne z označení zákona - tedy škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím a škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Podmínkou vzniku odpovědnosti státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím je existence rozhodnutí, které bylo pro svou nezákonnost zrušeno nebo změněno, a zjištění, že v přímé příčinné souvislosti s nezákonností tohoto rozhodnutí vznikla žadateli o náhradu škoda popř. nemajetková újma. Druhá forma odpovědnosti státu je spjata s nesprávným úředním postupem, jímž se rozumí porušení

pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti. Tento úřední postup zpravidla nesouvisí s rozhodovací činností. Není sice vyloučeno, aby škoda, za kterou stát odpovídá, byla způsobena i nesprávným úředním postupem realizovaným v rámci rozhodovací činnosti, pro vznik odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem je však určující, že úkony tohoto úředního postupu samy o sobě nevedou k vydání rozhodnutí, a je-li v řízení rozhodnutí vydáno, nesprávný úřední postup se v obsahu rozhodnutí bezprostředně neodrazí. Je tomu tak proto, že shromažďuje-li orgán státu podklady pro rozhodovací činnost (důkazy), hodnotí zjištěné skutečnosti a právně je posuzuje, jde o činnosti přímo směřující k vydání rozhodnutí, a případné nesprávnosti či vady tohoto postupu se pak projeví v obsahu rozhodnutí, takže pak mohou být zohledněny jedině z hlediska odpovědnosti státu podle ust. § 1 - § 12 zák.č. 82/1998 Sb.

Z výše vysvětleného je zřejmé, že žaloba tak, jak ji žalobce koncipoval, nemohla být úspěšnou již jen z pohledu roviny tvrzení. Žalobce opodstatněnost svého nároku dovozuje z tvrzení o tom, že v rámci trestního řízení, jež bylo proti němu vedeno, byl založen a veden zvláštní spisový materiál, jehož obsah má být dokladem o manipulaci s důkazy v trestním řízení a o zastírání skutečného pachatele trestného činu, za který byl žalobce odsouzen. Žalobce tedy tvrdí nesprávnost úředního postupu orgánů činných v trestním řízení, spočívající v účelové manipulaci s důkazy a v nezákonném vedení spisového materiálu, jehož důsledkem mělo být nesprávné vyhodnocení důkazní situace v trestním řízení, potažmo odsouzení žalobce v důsledku takového postupu příslušných orgánů.

Bez ohledu na skutkové závěry soudu I. stupně o zákonnosti vedení spisové složky označované jako *pomocný materiál vyšetřovacího spisu* je z výše vysvětleného zřejmé, že žalobce tvrdí nesprávnost úředního postupu, která – byla-li by prokázána tak, jak ji popisuje žalobce – se zákonitě musela promítnout a také se promítla do obsahu rozhodnutí vydaného v trestní věci. Tvrzením, že se tak stalo, ostatně argumentuje i sám žalobce, který akcentuje skutečnost, že v důsledku popsaného nesprávného úředního postupu byl odsouzen za trestný čin, který nespáchal, namísto aby byla odsouzena osoba jiná, jejíž roli měla policie svými postupy zastříť. Ve světle již konstantní judikatury, jež byla ve věci odpovědnosti státu za náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci opakovaně publikována, nesprávný úřední postup v řízení, jehož výsledkem bylo vydání rozhodnutí – pokud se tvrzená nesprávnost postupu odrazila v obsahu rozhodnutí, což žalobce tvrdil – může být zohledněn pouze z hlediska odpovědnosti státu za škodu podle ust. § 1 - § 12 zák.č. 82/1998 Sb. Rozhodnutí, jež bylo výsledkem trestního řízení – odsuzující rozsudek – však nebylo jako nezákonné zrušeno ani změněno. V takovém případě však nelze shledat základní předpoklad pro odpovědnost státu za škodu, jež měla vzniknout žalobci nesprávným úředním postupem, jak jej popsál a ve věcných souvislostech vysvětlil žalobce.

Zamítavé rozhodnutí soudu I. stupně o žalobě bylo proto ve výroku věcně správné, a jako takové je odvolací soud podle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. s tím, že procesně úspěšnému žalovanému stejně jako před soudem I. stupně ani v odvolacím řízení žádné náklady nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí dovolání **není** přípustné, **ledaže** by dovolací soud dospěl na základě dovolání podaného do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

V Praze dne 25. října 2012

JUDr. Irena Nosková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Marcela Procházková